

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 2022-07-21

Remissvar över promemorian *Stöd till produktion av audiovisuella verk* (Ku2022/00908)

Konstnärnämnden har fått promemorian *Stöd till produktion av audiovisuella verk* (Ku2022/00908) på remiss och lämnar härmed sitt yttrande. Vi uttalar oss utifrån Konstnärnämndens uppdrag att främja konstnärers¹ ekonomiska och sociala villkor samt löpande bevaka skatte- och trygghetssystemens utformning och tillämpning i förhållande till konstnärers yrkesverksamhet.

Övergripande kommentar

Film som konstform kan ses ur ett kulturpolitiskt perspektiv, men är samtidigt en viktig del av de kreativa näringarna. Den är viktig för regional tillväxt och av ekonomisk betydelse för verksamheter långt utanför filmbranschen. Det är därför viktigt att film inte enbart blir ett ansvar för kulturpolitiken, utan även ses som en del av näringspolitiken. Då stöd till produktion av audiovisuella verk är tänkt att fördelas av Tillväxtverket, borde medlen i framtiden kunna rymmas inom budgeten för näringspolitiken. Detta både för att inte belasta den redan hårt ansträngda kulturbudgeten och för att minska risken att stödet blandas ihop med kulturpolitiska insatser för filmen som konstform.

Konstnärnämnden vill betona att produktionsstödet ska ses som ett komplement till befintliga filmpolitiska stödstrukturer. Svenska filminstitutets och Konstnärnämndens anslag är av fundamental betydelse för filmen som konstform och ska därför inte påverkas alls av att produktionsstödet införs. Detta är framför allt viktigt för att ge möjlighet till mindre filmproduktioner och nyskapande filmkonst.

Film- och tv-branschen brottas ofta med dålig arbetsmiljö och osunda arbetsvillkor. Ett sätt att bidra till att skapa bättre villkor inom branschen, är att

¹ Yrkesverksamma konstnärer inom samtliga konstområden, bild och form, musik, teater, dans, film, cirkus samt ord

ställa krav på de bolag som beviljas statsbidrag, att dessa ska teckna kollektivavtal där goda arbetsvillkor och en trygg arbetsmiljö säkerställs.

Sammanfattning

Konstnärsnämnden ställer sig positiv till införandet av ett produktionsstöd för film- och tv-inspelningar i Sverige. Fler produktioner i Sverige skapar fler arbetstillfällen, främjar ekonomisk tillväxt och utvecklar filmbranschen. Produktionsstödet är inte minst viktigt för att upprätthålla svensk produktion.

Konstnärsnämnden menar dock att promemorians förslag i vissa delar behöver justeras för att till fullo uppnå syftet. Även förslaget till förordning behöver justeras något.

- Begreppet *producent* som används i förordningen § 4 bör ändras till *produktionsbolag* för att förordningens begrepp ska spegla branschen på ett korrekt sätt.
- Produktionsstödet bör årligen beräknas till 300 miljoner kronor vilket utredningarna *Fler filminspelningar till Sverige, (2017)* och *Från Kris till kraft (SOU 2021:77)* föreslagit.
- Regleringen att mottagaren av stödet ska ha haft huvudansvaret för produktion av minst ett audiovisuellt verk under de närmaste fem åren före ansökan är alltför begränsande.
- De beloppsgränser som satts för dokumentärfilm och spelfilm bör sänkas för att inte missgynna svenska produktioner².
- En färdigställandegaranti bör endast ställas till finansiären av produktionen, inte till det produktionsbolag eller det servicebolag som har till uppgift att genomföra produktionen eller vissa delar av denna.
- Möjligheten att söka stöd bör utökas från två till fyra gånger om året.

Promemorians förslag och förslag till förordning

Konstnärsnämnden ser positivt på de inledande bestämmelserna i förordningen men ställer sig kritisk till att använda begreppet *producent* som presenteras i förordningens §4. Enligt Konstnärsnämndens mening är det i sammanhanget ett missvisande begrepp, då *producent* är en yrkesbeteckning i branschen för en person som utför vissa uppgifter åt ett produktionsbolag. Det är inte producenten som ska mottaga stödet, utan det produktionsbolag som producenten arbetar för. För att förordningens begrepp ska spegla branschen på ett korrekt sätt bör ordet *producent* i §4 ersättas av *produktionsbolag*.

² Filmåret i siffror 2021

Därefter beskriver förordningen förutsättningar för stöd och efterföljande delar om stödets omfattning, ansökan med mera. Konstnärnsnämnden väljer att kommentera dessa delar under respektive förslag i promemorian.

3 Utformningen av en ny förordning om stöd till produktion av audiovisuella verk

3.1 Stödets syfte och tillämpningsområde

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag att ett nytt stöd införs till produktion av audiovisuella verk i syfte att öka antalet audiovisuella verk som helt eller delvis produceras i Sverige.

Konstnärnsnämnden ställer sig bakom analysen i kapitel 2 att ett statligt stöd till produktion av audiovisuella verk som genomförs helt eller delvis i Sverige, skapar bättre förutsättningar för att svenska och utländska produktioner ska förläggas till Sverige. Produktionsstödet är dessutom viktigt för att upprätthålla kunskap och kvalitet inom svensk filmproduktion.

3.2 Förutsättningar för stöd

- Enligt Konstnärnsnämndens bedömning kan några av de förutsättningar för stöd som presenteras i förslaget och återfinns i förordningen skapa problem och i värsta fall motverka syftet med stödet.

Det gäller bland annat den begränsning som anges under *punkt 2*, vilken anger att mottagaren av stödet ska ha haft huvudansvaret för produktionen av minst ett audiovisuellt verk under de närmaste fem åren före ansökan. Inom sektorn sker återkommande bolagsombildningar och det är inte ovanligt att etablerade aktörer i branschen bildar nya bolag för enskilda produktioner.

Under *punkt 3* anges begränsningar för hur stor produktionens totala budget ska kunna vara för att ansöka om stöd. Här är det Konstnärnsnämndens mening att de beloppsgränser som satts för dokumentärfilm och spelfilm bör sänkas något, för att inte missgynna svenska produktioner, som ofta har en lägre budget. Enligt *Filmåret i siffror 2021*, Svenska filminstitutet, är det få svenska filmprojekt som kommer upp i de föreslagna beloppsnivåerna.

Konstnärnsnämnden är tveksam till behovet av en färdigställandegaranti som beskrivs under *punkt 6*. Vi menar att det riskerar att begränsa stödets användning och att en sådan garanti blir svår att genomföra praktiskt. En eventuell färdigställandegaranti bör endast ställas till finansiären av produktionen, inte till det produktionsbolag eller det servicebolag som har till uppgift att genomföra produktionen eller vissa delar av denna.

3.3 Stödets omfattning

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag till omfattning av stödet och de stödberättigande kostnader som anges.

Konstnärnsnämnden vill i sammanhanget påpeka att film- och tv-branschen på många håll brottas med dålig arbetsmiljö och osunda arbetsvillkor. Ett sätt att bidra till att skapa bättre villkor inom branschen, är att ställa krav på de bolag som beviljas statsbidrag, att de ska teckna kollektivavtal för att säkerställa en trygg arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

3.4 Prövning och beslut om stöd

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag att Tillväxtverket ska pröva frågor om stöd. Vi ser det som logiskt att Tillväxtverket hanterar stödet, då det främst är att betrakta som ett näringspolitiskt stöd.

Konstnärnsnämnden är dock tveksamma till att produktionsstöd endast ska utlysas två gånger om året och föreslår i stället att det utlysas fyra gånger om året. Få ansökningstillfällen riskerar att skapa ett alltför stort söktryck vid ett och samma tillfälle, vilket i sin tur riskerar att förlänga handläggningstiden och därmed väntetiden för besked. En mer återkommande ansökningsmöjlighet skapar sannolikt bättre förutsättningar för en smidig hantering av ansökningarna med rimliga handläggningstider som följd.

Ett ytterligare förslag skulle kunna vara att betala ut en del av stödet direkt vid beslutet och resterande del i efterhand. Det ökar möjligheten för medelstora produktioner att välja Sverige trots ett högt kostnadsläge, istället för ”billigare” länder som i nuläget är populära inspelningsländer.

3.5 Ansökan om utbetalning av stöd

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag och bedömer dem som rimliga.

3.6 Utbetalning av stöd

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag och bedömer dem som rimliga.

3.7 Återbetalning och återkrav

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag och bedömer dem som rimliga.

3.8 Redovisning

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag och bedömer dem som rimliga.

3.9 Rätt att meddela föreskrifter

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag och bedömer det som rimligt.

3.10 Överklagande

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag och bedömer det som rimligt.

3.11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

- Konstnärnsnämnden tillstyrker utredningens förslag att förordningen ska träda i kraft den 27 september 2022.

Konstnärnsnämnden är dock som tidigare uttryckts tveksamma till att produktionsstöd endast ska utlysas två gånger om året och förespråkar att det sker fyra utlysningar per år från och med 2023 för att uppfylla syftet med stödet.

3.12 Sekretess

- Konstnärnsnämnden ser det som väsentligt att sekretess ska tillämpas även för detta stöd och delar bedömningen att den sekretess som gäller för uppgifter i Tillväxtverkets stödverksamhet i övrigt, utgör en lämplig avvägning mellan skyddsintresse och insynsintresse.

4. Konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser av förslaget

Konstnärnsnämnden anser att Produktionsstödet årligen bör beräknas till 300 miljoner kronor vilket utredningarna *Fler filminspelningar till Sverige, (2017)* och *Från Kris till kraft (SOU 2021:77)* föreslagit.

4.2 Konsekvenser för sysselsättningen

Konstnärnsnämnden delar utredningens konsekvensanalys att stödet rimligen bör medföra en ökad sysselsättning och en ökad efterfrågan av speciella kompetenser. För att möta den brist på personer med yrkeskompetens, som idag råder inom området, behövs kompetensförsörjningen säkras på olika sätt. Bland annat genom att främja yrkesutbildningar.

Den yrkesnämnd som bildats av centrala aktörer inom den audiovisuella sektorn fyller en viktig funktion för kompetensförsörjningen. Det är ett samarbete där de olika aktörerna skiljer sig åt vad gäller storlek, personella och ekonomiska resurser. Av den anledningen funderar Konstnärnsnämnden på om

Yrkesnämnden för film och tv kan behöva stärkas ekonomiskt med statliga medel för att säkra samarbetet framåt.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av myndighetens direktör Anna Söderbäck efter föredragning av sakkunnig utredare Stefan Ahlenius.

Anna Söderbäck